

GUNNAR HÖKMARK:

Realistisk nedrustning

Fredsörelserna och frågan om en kärnvapenfri zon i Norden har åter blivit aktuella i samband med Folkrikdagen för nedrustning. Dess beslut blev denna gång en besvikelse för den sk fredsörelsen då man uttalade sig mot en ensidig nedrustning och för ganska vittgående åtaganden från östblockets sida i fråga om en kärnvapenfri zon. Detta borde vara ett memento för det socialdemokratiska partiet som är djupt splittrat i försvarsfrågan, skriver MUF-ordföranden, civilekonom Gunnar Hökmark.

Nyligen avhölls något som av arrangörerna pretentiöst och missvisande kallades för Svensk Folkrikdag för nedrustning. Arrangemanget var inte – som namnet vill ge sken av – någon folkval eller för svenska folket representativ institution. Tvärtom var det en väldigt klar överdominans av klart pacifistiska grupperingar, kommunistiska organisationer och idéellt anti-militaristiska organisationer.

Folkrikdagen skulle behandla nedrustningsfrågor med sikte på den svenska regeringens agerande vid kommande förhandlingar. Därvidlag förtjänar det att understrykas att man inte var representativ vare sig för svenska folket eller för svenskt organisationsliv. Möjligtvis var man representativ för de organisationer som deltog. Möjligtvis, med tanke på att ett flertal organisationer företrädades av personer som i sak mer hävdade egna åsikter än organisationens, helt enkelt eftersom de flesta opolitiska organisationer inte har någon säkerhetspolitisk grundsyn.

Folkrikdagen var i mångt och mycket ett initiativ från den så kallade fredsörelsen, just de olika typer av grupper som angavs ovan och som dominerade mötet. Folkrikdagen ger dessa grupper en aktualitet i debatten som gör det angeläget med några kommentarer kring fredsörelsen som sådan, folkrikdagens resultat och socialdemokratins dilemma med anledning av fredsörelsen.

Fredsörelsen har fel

Till att börja med vill jag därför slå fast en sak. Fredsörelsen har fel. Till att börja med själva namnet man har tagit sig

fel. Det antyder nämligen att man skulle ha ett monopol på viljan till fred och arbetet för fred. Så är det inte. Alla människor vill ha fred. Och i alla demokratier kommer denna freds vilja till uttryck.

Freds rörelsen är i själva verket "De ensidiga nedrustningarnas rörelse". Man tror nämligen att fred bäst uppnås genom att fria nationer i Väst – alliansfria som Sverige eller Nato-an slutna som Danmark och Norge – går före i nedrustningen. Denna tro är också den i grunden felaktig. Den bygger på tre avgörande förbiseenden.

För det första vilar freden i Europa på en balans mellan öst och väst och en stabilitet kring alliansfria och neutrala nationer. Den balansen omfattar såväl konventionella vapen som kärnvapen. Redan idag är den balansen snedvriden. Öst är nämligen mångfaldigt starkare med konventionella vapen. Och överlägset i kärnvapen. Dessutom har man så många u-båtar att man inte kan hålla reda på dem.

För ett alliansfritt land som Sverige förutsätter balansen och stabiliteten att vi kan hävda våra gränser i fredstid och i krigstid. Oförmåga att hävda våra gränser innebär att någon stormakt i fred kan flytta fram sina positioner, träna och öva för angrepp och uppnå fördelar som inte den andra stormakten kan uppnå. Det ökar risken för konfrontation och för att det förekommer kärnvapen inom våra gränser.

Stabiliteten förutsätter också att vi inför båda sidor framstår som kompetenta att försvara vårt land om någon stormakt med delar av sina styrkor angriper oss. Om inte den trovärdigheten finns ökar risken för att någon av stormakterna vill

ersätta osäkerhet med den visshet som följer av framflyttade positioner. Det ökar risken för krig. Därmed ökar risken för användande av kärnvapen.

Eftersom freds rörelsen bara får verka i fria nationer, kan man bara, om man är som mest framgångsrik, uppnå nedrustning i väst. Det försämrar balansen idag och ökar risken för krig. Freds rörelsen är i själva verket ett hot mot sina egna syften.

För det andra är det inte egalt vad man försvarar. Fria nationer har sitt försvar just för att skydda sina medborgare mot det förtryck som råder i Östeuropa. Förföljelse av olik tänkande, hets mot folkgrupper, våld och förtryck hör till diktaturens skepnad. Därför är det skillnad mellan att försvara fria nationer och att försvara diktaturer. Faktum är att det är inte bara en nödvändighet och en moralisk rätt att försvara friheten. Både gentemot invånarna i fria nationer och gentemot alla dem som längtar efter friheten i diktaturer är det en moralisk plikt att försvara friheten.

Skillnaden mellan frihet och diktaturer är för många av freds rörelsens företrädare inte så viktig. De är ju till den allra största delen hemmahöriga i broderpartier till dem som svarar för förtrycket i öst. Maj-Britt Theorin och den övriga socialdemokratin borde ägna detta en tanke när man oförbehållsamt kastar sig i armarna på freds rörelsen och framför krav som med applåder och förtjusning citeras i sovjetiska massmedia.

Det förakt för människolivet som nazismen representerade stoppades inte av någon dåtida freds rörelse. Tvärtom möjliggjordes andra världskriget genom uppgivenhet från demokratiska na-

tioners sida. Det som sedan stoppade Hitler var inte plakat utan människor som vågade stå för sina ideal och som var beredda att göra de uppoffringar som krävdes.

Fred för människor och nationer upp-nås inte genom att frihetens försvar nedrustar. De förföljda har ingen fred om ofriheten styr. Det visar Nazi-Tysklands koncentrationsläger och det visar östblockets mentalsjukhus. Det är fredsrörelsens andra viktiga förbiseende.

Fredsrörelsens tredje förbiseende är att man glömmer att demokratier ger människornas fredsvilja ett konkret uttryck i nationernas försvars- och säkerhetspolitik. I diktaturer däremot förtrycks människornas naturliga fredsvilja till förmån för partiapparater, dogmer och krav.

Det svenska försvaret är ett uttryck för vår fredsvilja. Hemvärdet är en betydligt mer konkret fredsrörelse än fredsmarscher till Paris.

Det är därför inte i Västeuropa det behövs en opinionsbildning för fred. Det är i Östeuropas stater som det behövs en opinionsbildning för den frihet som kan tillåta människornas fredsvilja att slå igenom. Fredsrörelsens viktigaste budskap borde alltså inte vara nedrustning i väst utan frihet i öst. Men nu är man en nedrustningsrörelse och inte en fredsrörelse.

Den kärnvapenfria zonen

En kärnvapenfri zon i Norden har kommit att bli fredsrörelsens stora krav för fred. Likväl är även detta krav i isolerat sammanhang fel om det är fred man vill uppnå.

Norden är kärnvapenfritt idag. Vad

det gäller är att Nato i krig skall kunna tillföra Norge och Danmark kärnvapen. Det vill givetvis Sovjet inte att man skall kunna. Därför applåderas Maj-Britt Theorin i Sovjet. Det borde inge även Maj-Britt Theorin misstankar om det verkligen är freden hon gagnar.

Om fredsrörelsen är framgångsrik denna fråga tar man ifrån Nato en möjlighet som Sovjet redan har. Det rubbar balansen och därmed risken för kärnvapens användande.

Sverige är alliansfritt. Det innebär att vi inte avser att upplåta vårt territorium för kärnvapen. Någon bättre garanti kan vi inte ge.

Det är däremot ingen garanti för att själva inte blir angräpnade. En kärnvapenzon förändrar inget därvidlag. Däremot innebär ett sådant avtal att stormakterna anser sig kunna kräva vissa saker även i fredstid. Det är milt talat ett hot mot förmåga att föra en neutralitetspolitik efter egna förutsättningar.

I krig finns det liten anledning att att någon krigförande part kommer att respektera ingångna avtal. U-båtar tyder till exempel inte på någon respekt för svenskt territorialvatten. Det intressanta är därför inte vad som avtalsfäst i händelse av krig, ej heller vad som sker i fred utan vad som görs i fred.

Eftersom Norden i fred är kärnvapenfritt ställer en kärnvapenfri zon i Norden inget krav på de nordiska länderna. Det är stormakterna som skall låta uttåtelser omsättas i konkret handling. Medan fred ännu råder.

Krav på en isolerad kärnvapenfri zon i Norden – som inte förutsätter omfattande åtaganden från Warszawa-paktens sida vad gäller förflyttning av missiler

och internationell kontroll av detta – är alltså helt meningslösa. De är mer en insats för Sovjet än för freden.

Folkrikdagen en besvikelse

Folkrikdagen blev inte den framgång för freds rörelsen den hade hoppats på. Vid en tidigare avhållen folkrikdag uttalade man sig exempelvis för ensidig nedrustning. Ett sådant förslag avvisades denna gång.

En kärnvapenfri zon i Norden gavs ett betydligt vidare innehåll, framförallt vad gäller åtaganden från östblockets sida.

Folkrikdagen var – som tidigare framhållits – inte någon representativ institution. Likväl är det värt att konstatera att när freds rörelsens olika krav behandlas av organisationer med en bredare förankring så vinner realismen. Det faktum att till och med en sådan institution som Svensk Folkrikdag för nedrustning avvisar en ensidig svensk nedrustning kan ha en viss betydelse för den fortsatta försvarsdebatten.

Socialdemokratiens dilemma

Framförallt visar den tydligt på det dilemma som en i försvarsfrågan djupt splittrad socialdemokrati står inför. Splittringen gäller för övrigt fler områden men har i opposition inte varit så framträdande. Enigheten i att säga nej till alla regeringsförslag har varit god. Mindre god är enigheten när man skall diskutera vilken ekonomisk politik man själv skulle vilja föra, vilken energipolitik man vill driva, hur pass vettigt det egentligen är med löntagarfonder. I dessa frågor liksom i försvarsfrågan står en

traditionell "grå" socialdemokrati mot en mer "rödgrön" och yngre. Samma fenomen drabbar idag hela den Väst-europeiska socialdemokratin, hårdast har man som bekant drabbats i England.

Nu skulle detta kunna vara ett internt socialdemokratiskt bekymmer, men eftersom försvarspolitik av tradition har präglats av enighet mellan de demokratiska partierna påverkar den socialdemokratiska splittringen förutsättningarna för att föra en enig försvarspolitik.

I viljan att fånga opinionen bakom freds rörelsen och tillfredsställa såväl en anti-militaristisk fraktion som de mer traditionellt försvarsvänliga grupperingarna inom socialdemokratin, kombinerat med en uttalad brist på politiskt ledarskap i försvarsfrågan, har man gjort sig själv försvarspolitiskt otillräckelig.

Detta yttrar sig i oförmågan att ta ställning i flygplansfrågan. I valet mellan att tillfredsställa de försvarsvänliga grupperingarna genom att säga ja till JAS och nedrustningsivrarna genom att säga nej, säger man ingenting utan föreslår ytterligare utredande.

Lika mycket yttrar det sig i de anslagsramar som socialdemokratin verkar för inför försvarsbeslutet. De innebär en gradvis svensk nedrustning, något som också framhållits av socialdemokratiska försvarspolitiker. Även detta är mer ett försök att stilla interna partiopinioner än att genom säkerhetspolitisk analys föreslå försvaret tillräckliga anslag. För hur kan man motivera, att Sverige i en värld av ökade spänningar och ökade förutsättningar för krig, genom nedrustning skall öka risken för angrepp? När till och med Folkrikdagen avvisar ensidig svensk nedrustning?

Socialdemokratisk försvarspolitik hade vunnit på en mer kritisk attityd till fredsrörelsen. Enigheten i svensk försvarspolitik hade också vunnit på detta.

Till och med Folkriksdagen visade större vaksamhet mot nedrustningspropåer än vad socialdemokratin gjort i praktisk handling.

Moderaterna
 Utlandsvalbyrå
 Baggensgatan 25, S-111 31 Stockholm
 Telefon 08-23 61 80

OBS!

Utlandssvenskar!

Som utlandssvensk har Ni rösträtt i 1982 års riksdagsval. Vi moderater drev igenom den fullständiga rösträtten för utlandssvenskarna, därför att även Ni skall ha möjlighet att påverka utvecklingen i Sverige.

Registreringsblankett kan rekvireras från Ambassader och Konsulat i utlandet, från RSV, 171 94 Solna och från Moderaternas Utlandsvalbyrå.

Blanketten måste vara RSV till handa före den 1 juni 1982.

Varje persons röst kan vara avgörande. Utnyttja rösträtten!

Tveka ej att ta kontakt med oss om Ni vill fråga om något.

Utlandsvalbyrå

Maud de Geer
 Maud de Geer